

Doğma, canım-varlığım qədər
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qibləğahımdır

Heydər Əliyev

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 53 (20.954)

21 mart 2014-cü il, cümə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Naxçıvan şəhərində Novruz bayramı münasibətilə ümumxalq şənliyi keçirilmişdir

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev demişdir: *“Novruz bayramı insanlarda həmişə xoş əhval-ruhiyyə yaradır, milli ruhu yüksəldir, vətənpərvərlik hissiyyatlarını daha da möhkəmləndirir və hər bir insanı Vətəninə, millətinə, ölkəsinə, doğma dövlətinə daha da sadıq olmağa dəvət edir. Ona görə də bu bayram Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin və milli azadlığının rəmzidir. Bu bayram əmin-amanlığın, ictimai-siyasi sabitliyin rəmzidir. Bu bayram ölkəmizdə gedən hüquqi, demokratik, dünyəvi, sivil dövlət quruculuğunun rəmzidir”*.

Novruz Azərbaycan xalqının ən qədim el bayramı, milli birliyimizin təcəssümüdür. Bu bayram insanlarda ruh yüksəkliyi, əmək coşğunluğu, torpağa məhəbbət hissi oyadır. Xalqımız Novruz bayramını qeyd etməklə həm də öz tarixi keçmişinə, milli dəyərlərinə bağlılığını nümayiş etdirir. Hər il Naxçıvan Muxtar Respublikasında da Novruz bayramı geniş qeyd edilir, xalq yaradıcılığı günləri keçirilir, rəngarəng bayram tədbirləri təşkil olunur.

Martın 20-də Naxçıvan şəhərindəki Əcəmi Seyrəngahı Mədəniyyət və İstirahət Kompleksində Novruz bayramı münasibətilə şənlikdə milli geyimli qız Novruzun rəmzi olan səməni Ali Məclisin Sədrinə təqdim etmişdir.

Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının Mahni və Rəqs Ansambli “İgidlər” rəqsini ifa etmiş, el ağsaqqalı Dədə Qorqud xeyir-dua verərək Novruz bayramının xalqımıza ruzi-bərəkət gətirməsini arzulamışdır. Xalq qəhrəmanları Babək və Koroğlu xalqımızın vətənpərvərliyindən, qəhrəmanlığından söz açmış, elin

Əliyevin abidəsi önündə uşaqlarla şəkil çəkdirmişdir.

Böyük bədii təsir gücünə malik olan aşıq sənətinin kökləri xalqımızın qədim tarixinə bağlıdır. Qəhrəmanlıq, alicənablıq, xeyirxahlıq kimi ali dəyərləri özündə yaşadan, əsrlər keçdikcə cilalanıb müasir səviyyəyə çatan aşıq sənəti folklorumuzun zənginliyinin təsdiqidir.

Bu mənada şifahi xalq yaradıcılığının qorunub saxlanması, onun bədii məziyyətlərinin zənginləşməsində aşıq yaradıcılığının rolu böyükdür. Dərin məzmunlu, zəngin sənət növü kimi aşıq yaradıcılığı Naxçıvanda da qədimdən inkişaf etmişdir. Bu gün muxtar respublikamızda

Tərbiyə Mərkəzinin rəqs qrupu bayram rəqsini ifa etmişdir.

Xalqımızın zəngin və özünəməxsus folklor nümunələri vardır. Tarixi çox qədimlərə gedən, xalqın müxtəlif dövrlərdə adət-ənənələrini, etnoqrafiyasını özündə yaşadan bu incilər nəsilədən nəsle keçərək bu günümüzdə gəlib çatmışdır. Novruz bayramında təqdim olunan müxtəlif

Tədbirdə Naxçıvan Dövlət Universitetinin tələbələrindən bir-birindən maraqlı rəqs nömrələri, Naxçıvan Dövlət Uşaq Filarmoniyasının rəqs ansamblının ifasında təqdim olunan kompozisiya və balabançalanların çıxışı alqışlarla qarşılanmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov bayram tədbirində çıxış edərək demişdir: *“Builki Novruz bayramı Naxçıvan Muxtar Respublikasının 90 illik yubiley tədbirləri ilə üst-üstə düşür. Ötən 90 il təkcə inkişaf tariximiz deyil. O həm də mübarizə tariximizdir. Azərbaycanın bu qədim torpağında gərgin mübarizələr şəraitində dövlətçilik ənənələri davam etdirilmiş, qazanılan muxtariyyət qorunub saxlanmışdır. Bununla yanaşı, Azərbaycan xalqına xas olan adət-ənənələrimiz, torpağımız, sərhədlərimiz də qorunmuşdur”*.

Ali Məclisin Sədri muxtariyyətimizin qurucularının, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda mübarizələrdə canlarından keçən şəhidlərimizin xatirəsini ehtiramla yad etmiş, sabitliyimizin və torpaqlarımızın keşiyində dayananların bayramını təbrik edərək demişdir: *“Türk yazılı abidələrində millət millət, dövlətin isə dövlət olmasının üç əsas şərti göstərilir. Bunlar xalqın varlığını, ana dilinin və milli ənənələrinin qorunub saxlanmasıdır. Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyinin bütün dövrlərində bu dəyərlər həmişə üstün tutulmuş, onlar qorunub saxlanılmaqla yanaşı, həm də inkişaf etdirilmişdir. Bu gün ulu öndərimizin milli dəyərlərimizin yaşadılması ilə bağlı siyasəti uğurla davam etdirilir. Ölkə Prezidenti cənab*

Novruz bayramını təbrik etmişlər.

Bayram şənliyində Naxçıvan Musiqi Kollecinin xalq çalğı alətləri və nağaraçalanlar ansamblının ifasında kompozisiya təqdim edilmiş, muğam üçlüyünün və rəqs qrupunun çıxışı alqışlarla qarşılanmışdır.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin Əcəmi Seyrəngahındakı büstünün önündə uşaqlar ulu öndərimizə, Vətənimizə həsr olunmuş şeirlər söyləmişlər.

Ali Məclisin Sədri ulu öndər Heydər

aşıq yaradıcılığının inkişafına ciddi diqqət yetirilir. Aşıq sənətinə göstərilən qayğının nəticəsidir ki, minilliklərdən üzübəri gələn mədəni zənginlik, xalqın istək və arzularının təcəssümü olan saz havaları Novruz bayramı şənliklərində geniş yer tutur, xalqımız tərəfindən yüksək rəğbətlə qarşılanır. Bayram şənliyində Naxçıvan Muxtar Respublikası Aşıqlar Birliyinin üzvləri saz havaları üstündə təbriklərini çatdırmış, tədbir iştirakçılarına xoş anlar yaşatmışlar.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Estetik

Qızlar Liseyinin folklor qrupunun təqdim etdiyi “Bayram axşamı – axır çərşənbə” kompozisiyası maraqla qarşılanmışdır.

Naxçıvan Musiqi Kollecinin sazçalanlar ansambli Naxçıvanımıza həsr olunmuş aşıq havalarını səsləndirmiş, Heydər Əliyev Uşaq-Gənclər Yaradıcılıq Mərkəzinin “Əlvən çiçəklər” mahnı və rəqs ansambli “Anam Azərbaycanım”, “Naxçıvan”, “Şən Azərbaycan” xalq mahnılarının sədalari altında rəqs etmiş, bayram şənliyinə xoş ovqat qatmışlar.

İlham Əliyevin məqsədyönlü fəaliyyəti sayəsində müstəqil Azərbaycan və onunla birlikdə milli dəyərlərimiz də beynəlxalq aləmdə tanınır və qəbul edilir. YUNESKO-nun Novruz bayramını dünya xalqlarının qorunan qeyri-maddi mədəni irsi siyahısına daxil etməsi, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Məclisinin isə Novruz bayramını – martın 21-ni Beynəlxalq Novruz Günü elan etməsi milli dəyərlərimizin dünya miqyasında təsdiqinin ən gözəl nümunəsidir”.

Qeyd olunmuşdur ki, xalqımızın milli dəyərlər sisteminə Novruz bayramının özünəməxsus yeri vardır. Bu bayramı əcdadlarımızın bizə bəxş etdiyi ən böyük töhfə kimi dəyərləndirən ulu öndərimiz deyirdi ki, Novruz bayramı *“məhz Azərbaycan xalqının bayramıdır. Qədim zamanlardan bəri və bu gün də bu bayramı ən çox sevən, onu ən uca tutan Azərbaycan xalqıdır”*. Xalqımız əsrlər boyu Novruz bayramını təbiətin oyanması, baharın gəlişi kimi qarşılamış, saf niyyətlərlə qeyd etmişdir. Bu il muxtar respublikamızda Novruz bayramı böyük quruculuq töhfələri ilə qarşılır. Muxtar respublikada əldə olunmuş nailiyyətlər Novruz bayramı ilə başlayan yeni ilə nikbinliklə baxmaq imkanı verir. Biz hamımız əminik ki, “Muxtariyyət ili”ndə daha böyük nəticələr qazanılacaq, muxtar respublikamız Heydər Əliyev yolu ilə gedərək daha da çiçəklənəcəkdir.

Ali Məclisin Sədri muxtar respublika əhalisini bir daha Novruz bayramı münasibətilə təbrik etmiş, Novruzun simvolu olan bayram tonqalını yandırmışdır.

Bayram tədbirində Naxçıvan Dövlət Fi-

Altında Muzeydə Naxçıvan Musiqi Kollecinin qədim musiqi alətləri ansamblı rəngarəng musiqi nömrələri ifa etmişlər.

Tədbirdə Məhəmməd Tağı Sidqi adına Nax-

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri “Naxçıvan Muxtar Respublikasında Xalq yaradıcılığı günlərinin keçirilməsi haqqında” 2009-cu il 7 fevral tarixli Sərəncamı

gərlik, toxuculuq, dəmirçilik, misgərlik sahələrini özündə əks etdirən nümunələr şənlik iştirakçılarının marağına səbəb olmuşdur.

Şənlik Möminə xatın türbəsinin ətrafında Naxçıvan Şəhər Mədəniyyət və Turizm Şöbəsinin nağaraçalanlar ansamblının çıxışı ilə davam etmişdir.

Tariximiz qədər qədim olan xalçaçılıq və bununla bağlı sənət sahəsi Azərbaycanda Tunc dövründən başlayaraq inkişaf etmiş, daha da zənginləşərək bu günümüzdə gəlib çatmışdır. Zəngin təbiətə, əlverişli coğrafi şəraitə malik Naxçıvanda da xalçaçılıq sənətinin qədim tarixi vardır. Son illər muxtar respublikada xalçaçılıq sənətinin inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılmış, mədəni irsimizin qorunması məqsədilə əhəmiyyətli tədbirlər görülmüşdür. Bu sahədə həyata keçirilən tədbirlərin tərkib hissəsi olaraq ötən il “Naxçıvan xalçaçıları” kitabı çap olunmuş, Naxçıvan Dövlət Xalça Muzeyinin internet saytı hazırlanmışdır. Bayram şənliyində Naxçıvan qrupuna aid olan xalçaların, bədii tikmə və parça nümunələrinin satışı da təşkil olunmuşdur.

Ali Məclisin Sədri Naxçıvan Muxtar Res-

larmoniyasının rəqs ansamblının təqdim etdiyi yallı kompozisiyası bir daha xalqımızın birlik və həmrəyliyinə, qədim mədəniyyətinin təəcəssümünə çevrilmişdir.

Qədim rəqs və musiqi mədəniyyəti ilə sıx bağlı olan, vaxtilə geniş yayılmış qədim çalğı alətlərimizin bu gün geniş təbliğinə və gənc nəsələ, eləcə də beynəlxalq ictimaiyyətə tanı-

çıvan Dövlət Kukla Teatrının aktyorlarının təqdimatında “Arşın mal alan” və “Ağca və Bozca” tamaşalarından səhnəciklər göstərilmişdir.

Əcəmi seyrəngahında geniş ərazidə ictimai-iaşə xidməti göstərilmiş, yerli müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların və müxtəlif sənətkarların əl işlərinin satışı təşkil edilmişdir. Bayram tədbirinin iştirakçılarında muxtar res-

xalq yaradıcılığının qorunub saxlanılmasında böyük əhəmiyyətə malikdir. Naxçıvan torpağında yayılmış el sənəti nümunələri böyük və zəngin bir tarixi mərhələni, mədəni inkişaf dövrünü əhatə edir. Qədim sivilizasiyaya və müasir mədəni inkişafa layiqli töhfə olan bu yaradıcılıq nümunələri xalqımıza xas milli xüsusiyyətləri və xarakteri, adət-ənənələri,

publikası Rəssamlar Birliyi üzvlərinin rəsm əsərlərinə baxmışdır. Rəssamların muxtar respublikanın tarixi abidələri, təbiət mənzərələri, görməli yerləri ilə bağlı çəkdiyi əsərlər maraqla qarşılanmışdır. Naxçıvan Dövlət Filarmoniyasının muğam üçlüyü maraqlı ifaları ilə xoş ovqat yaratmışdır.

Həmin gün muxtar respublikanın rayon

dılmasına ciddi ehtiyac vardır. Cəng, ud, təbil, tənbur, qanun, qopuz, rübab, tulum, ney, balaban kimi çalğı alətlərimizə yeni həyat verilməsi mühüm əhəmiyyət daşıyır. Açıq Səma

publikamızda hazırlanan müxtəlif növ milli yeməklər və şirniyyatlar təklif olunmuşdur.

Ali Məclisin Sədri ictimai-iaşə xidmətinin təşkili ilə maraqlanmışdır.

həyat və məişət tərzini özündə cəmləşdirir. Bu gün muxtar respublikamızda xalq sənətkarlığının müxtəlif sahələrinə yeni həyat verilir. Xalq sənətinin ağacışləmə, papaqçılıq, dül-

mərkəzlərində də Novruz bayramı münasibətilə bayram şənlikləri keçirilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidməti

2014-cü ilin yanvar-fevral ayları üzrə Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata görə, 2014-cü ilin yanvar-fevral aylarında Naxçıvan Muxtar Respublikasında 296 milyon 185 min manatlıq Ümumi Daxili Məhsul istehsal olunmuşdur ki, bu da 2013-cü ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə 5,2 faiz çoxdur. Ümumi Daxili Məhsulun sahə strukturunda ilk yeri sənaye sahəsi tutmaqdadır. Hər bir nəfərə düşən Ümumi Daxili Məhsulun həcmi 2013-cü ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə 4,9 faiz artaraq 679,6 manata (866,4 ABŞ dollarına) çatmışdır.

2014-cü ilin yanvar-fevral aylarında Naxçıvan Muxtar Respublikasında 151 milyon 730 min manata yaxın sənaye məhsulu istehsal edilmişdir ki, bu da 2013-cü ilin müvafiq dövründəki göstəricini 6,2 faiz üstələmişdir.

Cari ilin yanvar-fevral aylarında muxtar respublikada bütün maliyyə mənbələri hesabına

esas kapitala 155 milyon 261 min manata yaxın həcmdə investisiya yönəldilmişdir. 2013-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə istifadə edilmiş investisiyanın həcmi 2,4 faiz artmışdır.

Qeyd olunan dövrdə informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi 8 milyon 175 min manat olmuşdur ki, bu da 2013-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,8 faiz çoxdur. Bu müddət ərzində mobil rabitə xidmətlərinin həcmi 6 milyon 914 min manat olmaqla, bir il öncəki göstəricini 1,4 faiz üstələmişdir.

2014-cü ilin yanvar-fevral aylarında muxtar respublikada 11 milyon 963 min manatdan çox kənd təsərrüfatı məhsulu istehsal olunmuşdur ki, bu da 2013-cü ilin müvafiq dövründəki göstəricini 3,3 faiz üstələmişdir. Cari ilin yanvar-fevral aylarında muxtar respublikada 3 min ton ət (diri çəkiddə), 4,7 min ton süd istehsal edilmiş, 2013-cü ilin yanvar-

fevral ayları ilə müqayisədə ət istehsalı 3,3 faiz, süd istehsalı 0,3 faiz artmışdır.

Cari ilin yanvar-fevral aylarında muxtar respublikada əhalinin gəlirləri 2013-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,3 faiz artaraq 231 milyon 939 min manat, onun hər bir nəfərə düşən həcmi isə 1,4 faiz yüksələrək 532,1 manat təşkil etmişdir.

Aparılan məqsədyönlü iqtisadi siyasət muxtar respublikada əhali rifahının davamlı yüksəlişinə əsaslı zəmin yaratmışdır. 2014-cü ilin yanvar-fevral aylarında muxtar respublika iqtisadiyyatında bir işçiyə hesablanmış orta aylıq əməkhaqqının məbləği 377 manat təşkil etmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,5 faiz artmışdır.

1 mart 2014-cü il tarixə muxtar respublikanın banklarında açılmış bank hesablarının sayı 25452-yə çatmışdır ki, bunun da 22515-i

və ya 88,5 faizi aktiv hesablardır. 2014-cü ilin yanvar-fevral ayları ərzində açılmış 5300 bank hesabının 5245-i və ya 99 faizi aktiv hesablardır.

2014-cü ilin yanvar-fevral aylarında muxtar respublikada fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatlar, fiziki şəxslər tərəfindən xarici dövlətlərlə aparılan ticarət əməliyyatları nəticəsində 56 milyon 19 min Amerika Birləşmiş Ştatları dolları həcmində xarici ticarət dövriyyəsi yaranmışdır. İxracın həcmi son bir il ərzində 3,4 faiz artaraq 35 milyon ABŞ dollarını ötmüş və xarici ticarət üzrə 14 milyon ABŞ dollarından artıq həcmdə müsbət saldo yaranmışdır.

2014-cü ilin yanvar-fevral aylarında muxtar respublikanın bank və kredit təşkilatları tərəfindən hüquqi və fiziki şəxslərə 6 milyon 856 min manata yaxın həcmdə kreditlər verilmişdir.

21 mart Beynəlxalq Poeziya Günüdür

Azərbaycan poeziya sənətinin qədim tarixi vardır

YUNESKO-nun 1999-cu ildə keçirilən 30-cu iclasında mart ayının 21-i "Beynəlxalq Poeziya Günü" elan edilmişdir. Azərbaycanda Beynəlxalq Poeziya Günü 2007-ci ildən qeyd olunur.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev demişdir: **"İnsanlara şeir qədər, ədəbiyyat qədər güclü təsir edən, insanlığın mənəviyyatına, axlaqına, tərbiyəsinə, fikirlərinin formalaşmasına bu qədər güclü təsir göstərən başqa bir vasitə yoxdur"**.

Poeziya, şeir sənəti qədim dövrlərdən başlayaraq insanın mənəvi ehtiyacına çevrilmiş, insanların arzu və istəklərinin, sevinc və kədərini poetik ifadəsi olmuşdur. Şeir bütün xalqların dilində qədimdən günümüzə qədər şifahi və yazılı şəkildə zamandan zamana, nəsilə nəsilə keçmiş, yaddaşlara həkk olunaraq bəşəriyyətin söz xəzinəsinə zənginləşdirmişdir. Azərbaycan poeziyası da xalqımızın tarixi qədər qədim, mənəviyyatı qədər zəngindir. Ədəbiyyatımızda, bütövlükdə, Yaxın və Orta Şərq, eləcə də dünya ədəbiyyatının inkişafına güclü təsir göstərmiş poeziya məktəbi formalaşmışdır. Bu poeziya məktəbinin nümayəndələrinin yaradıcılığında yüksək şair peşəkarlığı, sözün poetik imkanlarından istifadə bacarığı, poetik vahidlərdə özünə möhkəm yer tutmuş fikir çoxmənalılıq vardır. Məhz buna görə də Azərbaycan poeziyası bütün tarixi dövrlərdə yeni formada təzahür edir.

Dilimizin axıcılığı, ahəngdarlığı imkan verir ki, bu dildə çox səlis, rəvan poetik nümunələr yaradılsın. Məhz elə ona görə də poeziyamızın ilk nümunələri xalq yaradıcılığında özünü aydın göstərmişdir. Ağlar, bayatlar, holavarlar, sayəci sözləri, əmək nəğmələri, digər mövsüm-mərasim nəğmələri Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatının bir parçası olmaqla yanaşı, həm də poeziya sənətimizin ilkin nümunələridir. Sadaladığımız bu poetik nümunələr xalqımızın adət-ənənəsinə, məişətinə, mübarizə əzmini, vətənpərvərliyini təcəssüm etdirir.

Poeziya sənətimizin Qətran Təbrizi, Nizami Gəncəvi, Xaqani Şirvani, Məhsəti Gəncəvi kimi ölməz korifeylərinin yüksək sənətkarlıqla yazılmış əsərləri sonrakı dövrlərdə bir sıra qüdrətli şairlərimizin ilham qaynağı olmuşdur. İzzəddin Həsənoğlu, Qazi

Bürhanəddin, İmadəddin Nəsimi, Məhəmməd Füzuli, Şah İsmayıl Xətai kimi şairlərimiz anadilli poeziyamızın inkişafında müstəsna rol oynayan qüdrətli şairlər kimi dilimizin poetik imkanlarını daha geniş mənada üzə çıxarmışlar. XVII-XVIII əsrlərdə yazıb-yaradan şairlərimiz klassik üslubda, həm də xalq yaradıcılığı formasında ədəbiyyatımıza təzə nəfəs gətirmişlər. Molla Vəli Vidadinin, Molla Pənah Vaqifin yaradıcılığı yazılı ədəbiyyatımızda poetik düşüncəni geniş mənada xalqın yaddaşına yazmışdır. Aşiq Qurbaninin, Xəstə Qasımın, Sarı Aşığın, Dilqəmin, Abbas Tufarqanlıın, Aşiq Alının, Aşiq Ələsgərin qoşma və gəraylıları, təcnisləri bir daha təsdiq edir ki, Azərbaycan poeziyası çox zəngin ənənələrə malik olan bir sənət çeşməsidir.

XIX-XX əsrlərdə yaranan Azərbaycan poeziyasında daha çox milli məfkurə ön planda olmuş, şairlər bu istiqamətdə dəyərli nümunələr yaratmışlar. Bu dövr Azərbaycan poeziya sənətində Hüseyn Cavid, Səməd Vurğun, Mikayıl Müşfiq, Rəsul Rza, Məmməd Araz, Bəxtiyar Vahabzadə, Nəbi Xəzri, Xəlil Rza, İslam Səforli kimi görkəmli şairlər öz dəst-xətti ilə seçilir. Ölkəmiz ikinci dəfə müstəqillik qazandıqdan sonra yazıçı və şairlərimizin də poetik düşüncə dairəsi genişlənməmiş, mövzu müxtəlifliyi artmış, bədii fikrin nadir hadisəsi olan poeziya xalqımızın mənəviyyatının ayrılmaz hissəsinə çevrilmiş, inkişafın yeni mərhələsinə yüksəlmişdir. Şairlərimizin yaradıcılığında xalqımızın duyğu və düşüncələri, azadlıq arzuları, söz və fikir azadlığı, milli istiqlal uğrunda savaş, insanın mənəvi azadlığı, azad düşüncə, xalqın oyanışı kimi bir sıra mühüm məsələlər öz poetik əksini tapmışdır.

Ötən əsrin 70-ci illərindən başlayaraq ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycan ədəbiyyatının, mədəniyyətinin vətənimizdən uzaqlarda da tanınmasına çox ciddi yanaşmış, klassik və müasir şairlərimizin yubileylərinin keçirilməsinə, əsərlərinin çap olunmasına, xarici dillərə tərcümə edilməsinə xüsusi diqqət göstərmişdir. Ulu öndər şair və yazıçılarıımıza yüksək qayğı göstərməklə yanaşı, eyni zamanda zəngin folklor nümunələrimizin toplanılması, nəşr olunması, xarici ölkələrdə tanıtılması baxımından da çox mühüm qərarlar vermiş, fərman

və sərəncamlar imzalamışdır.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin ədəbiyyatımıza, poeziya sənətinin inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən bu gün də uğurla davam etdirilir. Son illər ölkə başçısının imzaladığı sərəncamlarla onlarla görkəmli şair və yazıçının yubileyləri dövlət səviyyəsində qeyd edilmiş, əsərləri külliyyat şəklində çap olunmuşdur.

Bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikasında da ədəbiyyatın inkişafına hərtərəfli qayğı göstərilir. Muxtar respublikada Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin 80 üzvü yaşayıb-yaradır. Son 7 ildə şair və yazıçılarımızın, filoloq alimlərimizin 450-yə yaxın kitabı nəşr olunmuş, 3 ədəbi almanax oxucuların ixtiyarına verilmişdir. Hazırda Əcəmi Nəşriyyat Poliqrafiya Birliyində şair və yazıçılarımızın əsərlərindən ibarət uşaqlar üçün "Təmsillər", "Şeirlər və hekayələr", "Poema və pyeslər" adlı 3 kitab çapa hazırlanır. Şairlərimizin doğma diyarımıza, onun təbii gözəlliklərinə, gündən-günə dəyişən şəhər və kəndlərinə həsr etdiyi şeir və poemalardan ibarət yeni almanax hazırlanır. Bu il həmin almanax da oxucuların ixtiyarına veriləcəkdir. Şair və yazıçılarımızın doğma diyarımıza həsr etdikləri əsərlər mətbuatda çap olunur, radio və televiziya da dinləyicilərə, tamaşaçılara çatdırılır.

Muxtar respublikada yazıb-yaradan şair və yazıçılarımızın əməyi dövlətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş, onlar Azərbaycan Respublikasının orden və medalına, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünə, Prezident mükafatına layiq görülmüşlər. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin sərəncamları ilə Yazıçılar Birliyinin üzvlərinə fəxri adlar verilmişdir. Hazırda Naxçıvanda 22 şair və yazıçı Azərbaycan Respublikasının və Naxçıvan Muxtar Respublikasının fəxri adlarını daşıyır.

Bu il Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaradılmasının 90 ildirliyi tamam olur. Naxçıvan Muxtar Respublikası Yazıçılar Birliyinin üzvləri "Muxtariyyət ili"ndə daha gözəl bədii əsərlər yaradacaq, muxtar respublikamızın keçdiyi tarixi inkişaf yolu, bugünkü inkişaf dinamikası poetik nümunələrdə öz əksini tapacaqdır.

"Şərq qapısı"

Beynəlxalq Poeziya Günü qeyd edilib

Naxçıvan Muxtar Respublikası Yazıçılar Birliyində 21 mart – Beynəlxalq Poeziya Gününa həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Tədbiri Yazıçılar Birliyinin sədri, şair Asim Yadigar açaraq çıxış etmişdir.

Bildirilmişdir ki, poeziya ən qədim zamanlardan insanın mənəvi ehtiyacına çevrilmiş, onun arzu və istəklərinin, duyğu və düşüncələrinin, sevinc və kədərini poetik tərcüməni olmuşdur. Dünyanın bir sıra mədəni xalqlarının ədəbiyyatı kimi, bəşəriyyətin söz xəzinəsinə zənginləşdirən Azərbaycan poeziyası da xalqımızın

tarixi qədər qədim, mənəviyyatı qədər zəngindir. YUNESKO-nun qərarı ilə 2000-ci ildən başlayaraq "Beynəlxalq Poeziya Günü" kimi qeyd edilən 21 mart tarixi 2007-ci ildən Naxçıvan Muxtar Respublikasında da qeyd olunur. Bu münasibətlə keçirilən tədbirlərdə görkəmli sənətkarların həyat və yaradıcılığına bir daha nəzər salınır, müasir poeziyanın problemləri və qarşıda duran vəzifələri müzakirə olunur. Qeyd edilmişdir ki, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin 80 üzvü muxtar respublikada yaşayır. Onlar Naxçıvan Muxtar Respublikası Yazıçılar Birliyinin ətrafında birleşərək muxtar respublikada ədəbi mühitin inkişafına çalışır, öz dəyərli əsərlərini yaradırlar. Bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə əhatə olunmuş, şair və yazıçı-

ların fəaliyyəti üçün hərtərəfli şərait yaradılmışdır. Hazırda Yazıçılar Birliyi tərəfindən uşaqlar üçün bir kitab, tərcümə əsərlərindən ibarət başqa bir kitab, gənclərin yaradıcılığını əhatə edən almanax hazırlanır. Vurğulanmışdır ki, 2014-cü ilin muxtar respublikamızda "Muxtariyyət ili" elan olunması ədəbi mühitin nümayəndələri üçün yeni imkanlar açacaq, gündən-günə yeniləşən diyarımızla bağlı gözəl şeir və poemalar, publisistik əsərlər yazılacaqdır.

Tədbirdə şair Vaqif Məmmədovun Naxçıvan ədəbi mühitinin muxtariyyəti illərində inkişafı, şair Elxan Yurdoğlunun gənc yazıçılarının yaradıcılığı ilə bağlı çıxışları olmuşdur.

Sonda Naxçıvan ədəbi mühitinin gənc nümayəndələri tərəfindən poetik nümunələr səsləndirilmişdir.

Tədbirə Naxçıvan Muxtar Respublikası Yazıçılar Birliyinin sədri Asim Yadigar yekun vurmuşdur.

Ə Səbuhi HƏSƏNOV

Babalarının, nənələrinin aldığı Novruz paylarını – rəngbəhrəng paltarları tələsik əyninə geyinən oğlumun gözlərindəki sevinci, xoşbəxtliyi görəndə gözlərimin önündə əmələ gələn boz-bulanıq duman qatı məni lap uzaqlara, 20-25 il bundan əvvəlki illərə apardı. O illər film lenti kimi gözlərimin önündə canlanmağa başladı. Oğlum bacısıya birlikdə atılıbdüşür, məktəbdə öyrəndiyi bayram şeirlərini alunan hədiyyələr qarşılığında birnəfəsə, özünəməxsus intonasiya ilə deyərək babalarına, nənələrinə nəvə payı baxış eləyirdi.

Uşaqlıq illərimizin Novruz bayramları
"Oğlumun nağılları, yaxud bizim həqiqətlərimiz" silsiləsindən 5-ci nağıl

...Oğlum məni silkləyərək niyə ona qulaq asmadığımı irad kimi bildirəndə "hər şeyi axşam danışaram" deyib, gülümsəyərək ona qulaq asmağa başladım.

* * *

A xşam düşüb əl-ayaq kəsildəndən sonra yuxu saatının çatdığını və nağıl danışmalı olduğumu xatırladan oğluma bu dəfə uşaqlığı-muzun Novruz bayramlarından danışacağımı qətiləşdirmişdim.

* * *

B ir vaxt vardı, heç nə yoxdu. Heç nə olmayan dövrlərdə balaca bir kənddə sən kimi balaca bir oğlan vardı. O balacanın da ata-anası, nənələri, babaları onu çox istəyirdilər. Həmin vaxtlarda da bayramları vardı. Qədim inancları, inamları özündə yaşadan adət-ənənələri adamlar qoruyub saxlamaq üçün hər dəfə o bayramları qeyd edirdilər. O dövrlərin də ən unudulmaz bayramı Novruz bayramı idi.

O illərdə daha çox uşaqların sevincinə səbəb olan Novruz bayramını ən çox elə uşaqlar qeyd edirdilər.

20-25 il bundan əvvəl o balaca uşağın yaşadığı balaca kənddə də müharibədən ölməz xəbərləri gəlirdi. Kənddə gələn şəhid cənəzələri bayramları böyüklərin əlindən almışdı. Uşaqların isə öz əlmləri var idi deyərək, böyüklər o aləmə müdaxilə etməz, "heç olmasa, uşaqların gözləri gülsün" düşünərək Novruz ərəfəsində ev-əşikdə bayram əhval-ruhiyyəsi yaratmağa çalışdılar.

Təkcə müharibənin gətirdiyi çətinliklər, cəbhədən gələn şəhid xəbərləri deyil, ev-əşikdə bayram keçirməyə naz-nemətin olmaması, süfrəyə Novruz atributlarının, şirniyyatlarının, boyalı yumurtaların, təndir çöçələrinin qoyulmadığı illərdə böyüklər gülüməyən gözlərini uşaqlarından gizlədirdilər.

Heç nəyin olmadığı o vaxtlarda, əslində, uşaqların da bayramı indiki kimi yaxşı, təmtəraqlı keçməzdi. Valideynlər uşaqlarını qonum-qonşuya qurşaq atmağa belə göndərməzdilər. Səbəb də bəlli idi: "Bizim evimizdə nə var ki, onların da evində nə olsun, sizə bayram payı versin?!" Dünyanın get-gəlindən xəbərsiz olan uşaqlar üçün qalanmış tonqalın üzərindən tullanıb "ağırlığım-uğurluğum bu tonqala" deməklə balacaların sevinməsinə çalışdılar.

* * *

Oğlumun yatdığını düşünüb uşaqlıq həqiqətlərini danış-

Elxan YURDOĞLU

Ümumdünya Daun Sindromlu İnsanlar Günü qeyd olunub

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Məclisi 2011-ci ildə 21 mart tarixini "Ümumdünya Daun Sindromlu İnsanlar Günü" elan edib. 2012-ci ildən etibarən bu gün muxtar respublikamızda da qeyd olunur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə 21 mart – Ümumdünya Daun Sindromlu İnsanlar Günü münasibətilə Naxçıvan şəhərindəki "Gənclik" kafesində tədbir keçirilib.

Tədbirdə Naxçıvan Muxtar Respublikası əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi naziri Cavid Səfərov, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rəhilə Seyidova çıxış edərək muxtar respublikada məhdud fiziki imkanlı şəxslərə, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara göstərilən qayğıdan danışdı. Bildirilib ki, bu kateqori-

yağı dayandırmışdım ki, cavabını necə verəcəyimi düşündüyüm sualı eşitdim:

– Dədə, bəs o vaxt ata-analar, nənələr, babalar uşaqlara təzə paltarlar, hədiyyələr almırdılar?

Keyli susandan sonra astadan cavab verməyə başladım:

– Əslində, ata-analar, nənə-babalar həmişə istəyib ki, öz övladlarına, nəvələrinə Novruz bayramında nələrsə alsınlar. Amma o vaxtlarda indiki kimi rahat həyat şəraiti yox idi. O vaxtlarda indiki kimi insanlar iş-güc sahibi deyildilər. O vaxtlarda insanların qazancı indiki kimi istədiklərini almağa yetəcək qədər olmurdu. O vaxtlarda insanların bu gündən sabaha çıxmağa ümidləri azalmışdı. O vaxtlarda həmin balaca uşaqların qayğısına indiki kimi qalan, diqqət göstərən dövlət yox idi. Ona görə də o vaxtlarda hər kəs Novruz bayramında bir anlıq da olsun, uşaqlarının, nəvələrinin cöhrəsində gülüş görmək üçün səy göstərirdilər. Bəlkə də, buna nail olurdular, amma uşaqların sevincinin yanında böyüklərin içindəki acı gerçəklər, inamsız yaşayış, ümidsiz sabahlar bu sevinci tamamlamağa imkan vermirdi.

* * *

Oğlumun yuxuya getdiyini əmin olduqdan sonra dolan gözlərimi silib mənim yaşaya bilmədiyim Novruz bayramını bugünkü uşaqların doya-doya yaşamaqlarına keyli sevindim.

Axşamdan süfrəyə düzülmiş şərkəburalar, paxlavalər, rəngbəhrəng yumurtalar, çərəzlər, bir sözlə, Novruz nemətləri, əslində, bugünkü günümüzlə 20-25 il bundan əvvəlki yaşayışımızın həqiqi müqayisəsi idi.

* * *

Şəhər tezdən təzə paltarlarını geyinib, axşamdan hazırladığı torbasını götürüb qonum-qonşuya bayram payına yollanan oğlumun gözlərindəki sevinc üçün bu günümüzlə şükür elədim.

Həmin günün axşamı yığdığı bayram paylarına toxunmayan oğlumun sözləri mənim danışdıqlarımı nağıl kimi yox, atasının uşaqlıq həqiqətləri kimi dərk etdiyini göstərirdi. Yatağına uzananda gözlərimə baxaraq "Dədə, bu yığdıqlarımı dünən axşam danışdığım nağıldakı o uşaqlara göndərmək istəyirəm. Amma istəsən, sən də nağıl danışa-danışa onlardan yeyə bilərsən".

Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin mətbuat xidməti

Yeni nəşrlər

Xalq şairi Məmməd Arazın həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş kitab işıq üzünü görüb

“Məmməd Araz: taleyi və sənəti” kitabında ədibin həyat və çoxcəhətli yaradıcılığında bəhs edən elmi məqalələr dərc edilmişdir.

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan milli ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrindən biri olan Xalq şairi Məmməd Arazın 80 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 27 sentyabr 2013-cü il tarixli, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 8 iyun 2013-cü il tarixli sərəncamları olmuşdur. “Məmməd Araz: taleyi və sənəti” kitabı da Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 8 iyun 2013-cü il tarixli Sərəncamına əsasən çap edilmişdir.

Kitabda naxçıvanlı elm adamlarının Xalq şairi Məmməd Arazın zəngin ədəbi irsi və həyatına həsr edilən elmi məqalələr toplanmışdır. Kitab Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Naxçıvan Bölməsinin İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunda hazırlanmışdır. Bölmənin İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun Ədəbiyyatşünaslıq şöbəsi tərəfindən ənənəvi olaraq hər il Naxçıvanın görkəmli yetirmələrindən birinə həsr olunan “taley və sənəti” toplusu nəşr olunur. Növbəti toplu Xalq şairi Məmməd Arazın 80 illik yubileyinə həsr edilmişdir.

Kitabda akademik İsa Həbibbəylinin, AMEA-nın müxbir üzvü Əbülfəz Quliyevin, filologiya elmləri doktoru Hüseyn Həşimlinin, filologiya elmləri doktoru Sədaqət Həsənovanın, filologiya üzrə fəlsəfə doktorları Firudin Rzaevinin, Ramiz Qasimovun, Zülfiyyə İsmayılın, Nuray Əliyevanın, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Kamal Camallının və başqalarının Xalq şairi Məmməd Arazın həyatı, sənəti və çoxcəhətli yaradıcılığına həsr olunan elmi məqalələri dərc edilmişdir. Məqalələrdə görkəmli ədibin Azərbaycan ədəbiyyatını zənginləşdirən sənət istedadından, poetik qüdrətindən, nadir qələm manevrindən, o cümlədən yaradıcılığında poetik novatorluqdan, təbiəti təsvir bacarığında,

uşaqlara həssaslıqla yanaşılır, onların sosial müdafiəsi, təhsil alması, intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsi, cəmiyyətə inteqrasiyası, habelə asudə vaxtlarının mənalı təşkili istiqamətində davamlı tədbirlər həyata keçirilir.

yaradıcılıq dili və üslubi xüsusiyyətlərindən, milli istiqlal düşüncəsindən, milli ideologiyaya xidmətlərindən bəhs olunur.

Qeyd edilir ki, onun əsərləri müasir Azərbaycan ədəbiyyatının ən sanballı yaradıcılıq nümunələridir. Onun yaradıcılığında Azərbaycan xalqının milli istiqlal düşüncəsi və vətəndaşlıq idealları özünün poetik əksini tapmış və o, milli istiqlala xidmət edən görkəmli ədib kimi tanınmışdır. Bütün bu xidmətlərinə görə ona “Azərbaycan Respublikasının əməkdar mədəniyyət işçisi”, “Əməkdar incəsənət xadimi”, “Azərbaycanın xalq şairi” fəxri adları verilmiş, o, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev tərəfindən “İstiqlal” ordeni ilə təltif edilmişdir. Yaradıcılığını bütövlükdə Azərbaycan xalqının taleyinə, birliyində, Vətənin bütövlüyünə həsr edən görkəmli şairin yaradıcılığı bu gün də sevilərək oxunur, öyrənilir, tədqiq edilir.

Ramiz QASIMOV
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

çıyan Dövlət Kukla Teatrının aktyorları maraqlı mahnu və rəqs nömrələri ifa ediblər.

Sonda sağlamlıq imkanları məhdud 11 uşağa bayram hədiyyələri verilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin mətbuat xidməti

O səməni bu səməni

Qışın şaxtaş-sazaqlı günlərindən, qardan-buzdan, bomboz çəmənlərdən, qış yuxusuna getmiş ağacları baxmaqdan o qədər doymuşuq ki, bir yerdə balaca bir yaşılıq, tumurcuqlayan budaq görəndə sevinirik. Baharın ilq nəfəsi duyulsa da, ana təbiət öz yaşıl bəzəyinə bürünməyə tələsmir. Ancaq təsəlimiz, gözümüzü yaşılığa alışıdır biləcəyimiz bir çarəmiş var. O da nənələrin, bibilərin, qız-gəlinlərin evlərdə nimçələrdə yetişdirdiyi baharın yaşıl, beli qırmızı kəmərlili gəlini səmənidir. Buğda ilə dolan nimçələrdə Tanrının neməti olan suyun da köməyi ilə səməni Günəşə, nura doğru boylanır. Bu nurla səməni qarşından gələn Novruz bayramına, güllü-çiçəklili bahara elçilik edir, “bahar gəlir, mən onun müjdəçilərimdənəm” deyir.

Hər kəsin ürəyində ulu Tanrıdan istəyi, diləyi, arzusu var. Evlərdə, ocaqlarda qoyulan səmənilərdə də niyyət, istək, təvəqqe gizlənib. Biri övlad istəyir, biri xoşbəxt ailə, biri var-dövlət, biri də səhhət. Bir sözlə, arzular çox, xəyallar intəhasızdır. Ancaq gerçək olan bir həqiqət var ki, o da insanların qəlbində olan inandır və bu inandır min illərdir, xalqı sabahki günə daha ümidlə baxmağa sövq edir. Səməni də elə bu inandır, ümidəndir, insanların ürəklərində yanan həyat eşqindən yaranıb. İnsanlar inanıb ki, əgər bayırda saxtadırsa, sabah mütləq isti olacaq, hər bir çətinlik arxada qalacaq.

Yurdumuza bahar gəlir. Evlərdə səməni cücəyir. Buğda dənələrindən balaca, yaşıl, Günəşə doğru boylananan həssas cücərtilər çıxır, gün keçdikcə qədd-qamətini düzəldir. Tanrının ən böyük möcüzələrindən biri də odur ki, evlərdə, saxsıdan nimçələrdə ucalan səmənilərlə, payızda qoyulan səmənilərin boyu elə eynidi. İndi deyəcəksiniz ki, payızda da səməni qoyular? İstəyordim ki, payız fəslində səsliliküylü şəhərdən bir az kənara çıxıb bir zəminin yanında ayaq saxlayasınız. Əyilib torpaqdan Günəşə doğru boylananan yaşıl cücərtilərə baxasınız. Bunlar süfrəmizin isti çörəyi, evimizin bəxəti olan səmənilərdir. Onları zəhmətkeş, əli-qabarlı insanlar əkilir. Ona görə əkilir ki, bu səmənilər böyüyüb, boya-başa çatıb dənə salsınlar, dəyirmanlarımızı işləsin, süfrələrimizdən ətirli çörək əskik olmasın, and içib “çörək haqqı” deyəndə əlimizi bir tika çörəyə uzada bilək.

O səməni bu səməni... Səmənilərin salınma zamanı və yeri fərqli olsa da, hər ikisində də niyyət eynidir. Niyyət xalqımızı firavan, yurdumuzu azad, insanlarımızı xoşbəxt görməkdir.

☞ Ceyhun MƏMMƏDOV

☞ Səbuhi HÜSEYNOV

Allah rəhmət eləsin

Naxçıvan Muxtar Respublikasının vergilər naziri Əli Mahmudov və nazirliyin kollektivi Culfa Rayon Vergilər Şöbəsinin əməkdaşı Qurban Hacıyeva, anası ZİBA XANIMIN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və darin hüznü başsağlığı verir.

Yusif Bayramov ailəsi ilə birlikdə Culfa Rayon Vergilər Şöbəsinin əməkdaşı Qurban Hacıyeva, anası ZİBA XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və darin hüznü başsağlığı verir.

Körpələr Evi və Ailələrə Dəstək Mərkəzində bayram tədbiri keçirilib

Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Novruz bayramı münasibətilə Naxçıvan Şəhər Körpələr Evi və Ailələrə Dəstək Mərkəzində bayram tədbiri keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən Naxçıvan

Muxtar Respublikası əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi naziri Cavid Səfərov, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramilə Seyidova bayram münasibətilə uşaqları təbrik ediblər. Qeyd edilib ki, muxtar respublikamızda xüsusi qayğıya ehtiyacı olan

uşaqlara həssaslıqla yanaşılır, onların sosial müdafiəsi, təhsil alması, intellektual səviyyələrinin yüksəldilməsi, cəmiyyətə inteqrasiyası, habelə asudə vaxtlarının mənalı təşkili istiqamətində davamlı tədbirlər həyata keçirilir.

Tədbirdə M.T.Sidqi adına Nax-

Mükəmməl oyun turu gətirmədi

Futbol üzrə Azərbaycan kubokunun 1/4 final mərhələsinə yüksəlməklə tarix yazan “Araz-Naxçıvan” futbol komandası bu mərhələdə “Xəzər Lənkəran” futbol komandasına rəqib olmuşdu. “Ağsu” və “Simurq” futbol komandalarını mübarizədən kənarlaşdıran muxtar respublika klubunun Lənkəran təmsilçisi önündə mərhələ adlaması ehtimalı az dəyərləndirilirdi. Buna səbəb kimi cənub bölgəsi klubunun yarandığı 10 il müddətində Azərbaycan futbolunda bir çox ilkə imza atması, tanınmış məşqçiləri heyətinə cəlb etməsi, ən bahalı futbolçuların transferini gerçəkləşdirməsi göstərilirdi.

Lənkəranda qarşılanma

İlk görüşdə Naxçıvan Muxtar Respublika Stadionunda “sülh”ə imza atan (1:1) qırmızı-ağlar həmin oyunda nəyə qadir olduqlarını nümayiş etdirmişdilər. Uzun fasilədən sonra futbola qayıdan bir klub üçün bu mərhələyə yüksəlmək heç də asan deyil. Əslində, “Araz-Naxçıvan”ın uğurlarının sürpriz olmadığını komandanın baş məşqçisi Əsgər Abdullayev hamıya göstərmişdir. Odur ki, lənkəranlı azarkeşlər önündə də oynamaq bir daha sübut etdi ki, baş məşqçi Naxçıvana yalnız işləmək üçün gəlib.

“Şuşa” futbol komandası ilə qarşılaşmadan sonra Lənkərana yolla-

nan “Araz-Naxçıvan” yerli komandanın rəhbərliyi tərəfindən xoş münasibətlə qarşılandı. Sonrakı günlərdə Naxçıvan klubu ilə yaxından maraqlanan “Xəzər Lənkəran” rəsmiləri bu dostluğun əsassız olmadığını sübut etdilər.

Oyundan bir gün öncə isə “Araz-Naxçıvan” klubunun rəhbərliyi, məşqçi heyəti və futbolçuları Lənkəranda Şəhidlər Xiyabanını ziyarət etdilər. Vətən uğrunda şəhid olmuş qəhrəmanlarımızın məzarlarına gül dəstələri düzülür.

Məlum olduğu kimi, “Araz-Naxçıvan” ilaxır çərşənbəni Lənkəranda keçirməli oldu. Qonaq qaldıqları oteldə bayramı qeyd edən koman-

damızı yerli klubun rəsmiləri tək buraxmadılar. Belə ki, həmin gün “Xəzər Lənkəran”ın mətbuat xidmətinin rəhbəri Hüseyn Cəbrayıl-oğlu və klubun icraçı direktoru Həcət Hacıyev “Araz-Naxçıvan”ın məskunlaşdığı otelə gələrək futbolçularımızı Lənkəran mətbəxinə məxsus ləvəngi süfrəsinə qonaq etdilər. Cənub klubunun təmsilçiləri ilaxır çərşənbə münasibətilə naxçıvanlıları təbrik etdilər, onlara Novruz təamları təqdim etdilər.

Aınmadı...

Oyuna gəlincə, mükəmməl azarkeş ordusu qarşısına çıxan “Araz-Naxçıvan” futbol komandasının qarşısını əvvəlki kimi Emil Balayev qoruyurdu. Müdafiə xəttində Cavid Həsənovun yoxluğunda baş məşqçi iki Ruslanlara və Mikayıl Rəhimova bel bağlamışdı. “Dirijor” funksiyasını yerinə yetirən Eşqin Quliyevə bu mövqedə Tərhan Xəlilov və Azər Məmmədov yardımçı olurdular. Uzun müddət cəza səbəbindən meydanlardan uzaq qalan David Caniyev bu dəfə

dövrdə Azərbaycanın bəzi bölgələrində, eləcə də qədim Naxçıvanda yaşadıqlarıdır. İki komanda halında cavanlar at belində müəyyən yarışlar keçirirlər. İlk olaraq, ortaya atılan bir quzu dərisi uğrunda mübarizə aparən cavanlar onu rəqibin

təyin edilmiş ərazisinə keçirməyə çalışırlar. Bu cür yarışlar daha çox gənclərdən cəsarət, güc və at belində məharət göstərmək tələb edir. At yarışlarına daxil olan digər növdə isə bir bölgənin özünə güvənən çaparları öncədən müəyyən edilmiş məsafəni daha tez qət etməyə çalışırlar.

Oxatma (və ya ov ovlama). Bu idman növünün qədim tarixi var. Belə ki, insanlar hələ qəbilə halında yaşayarkən gəncləri daha çox bu növü öyrənməyə sövq edirdilər. Sə-

bəbi isə ovlanan ovla qidalanmanı təmin etmək idi. Novruz bayramları ərzində özünün məharətinə güvənən gənclər yarışın qaydalarına əsasən, ilk olaraq duran hədəfləri düzgün nişan almağa çalışırlar. Qalib gələnlər isə, müasir tərzdə desək, növbəti mərhələyə adlayırlar. Bu mərhələdə onları daha çətin sınaq gözləyir. Belə ki, bu dəfə “iti gözlər” kimi də adlanan hədəfcilər qaçan hədəfləri vurmağa çalışırlar. Bu hədəflər isə, adətən, dovşan olur ki, qalib gələn idmançıya həmin dovşanın dərisindən hədiyyə verilir. Bu hədiyyə isə onun kamanının dəri ilə əhatə edilmişdir.

Novruzun idman adətləri

Qurşaqtutma Azərbaycanda bayram günləri ilə yanaşı, digər vaxtlarda, əsasən, uşaq və gənclər arasında keçirilən qədim oyunlardan biridir. Bu, güləş yarışının ən qədim ənənəvi adlarından biridir. Müxtəlif şənlik, bayram və yığıncaqlarda pəhləvanlar qaranın cəsarət, güc, döyüşkənlik aşılayan zil səsi, zərb alətlərinin gur sədası altında meydana gəlir, digər igid pəhləvanları güləşə çağırırlar. Çağırılarkən isə bu sözlər işlədilir:

Mənəm nərərin nəri,
Ay oğlan,

Mənəm nərərin nəri,
Ay oğlan,
Əl qolumu çatdadaram,
Ay oğlan,
Bağrımı parladaram,
Ay oğlan.

Pəhləvanların ənənəvi salamlaması və özlərini təqdim etməsi mərasimindən sonra “Cəngi” sədələri altında yarış başlanır. Pəhləvanlar bir-birlərinin qurşağından yapışib müxtəlif fəndlər işlədərək digərini yıxmağa çalışırlar.

At yarışları. Bu ənənə müasir

ŞƏRQ qapısı
Baş redaktor:
TURAL SƏFƏROV

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, “Təbriz” küçəsi, 1.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Əli Cabbarov
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tiraj: 4020. Sifariş № 280